

En rapport från Östsvenska Handelskammaren
December 2022

Östsvenska
Handelskammaren

— Rapport

Konjunkturbarometer -

så mår de östsvenska bolagen

Förord

Östsvenska Handelskammaren är det regionala näringslivets röst. Handelskammaren har ingen centralorganisation, utan verkar för och av medlemsföretag i Östergötland, Sörmland och Gotland. I olika sammanhang såsom seminarier, näringslivsråd, nätverk och andra sammankomster i privat eller offentlig regi ombeds Handelskammaren föredra och rapportera om hur det regionala näringslivet mår. Hur affärerna går, vilka utmaningar som företagen står inför och hur man ser på framtiden. Inte sällan får Handelskammaren också vara den regionala näringslivsrösten i media.

Det är en viktig funktion och innebär att representanter för Handelskammaren måste vara uppdaterade på våra medlemsföretags verksamheter. I dagliga kontakter och samtal skapar vi den bilden som kompletteras av det generella tillståndet i svensk och internationell ekonomi och handel.

För att få en tydligare regional bild initierar Handelskammaren en egen konjunkturrapport, baserad på en enkät som skickats till våra medlemsföretag. I denna första utgåva har drygt 200 företag besvarat frågorna om hur efterfrågan på deras produkter eller tjänster ser ut på kort och lite längre sikt, om de planerar några personalförändringar och hur de ser på utvecklingen framåt både för sin egen verksamhet och för regionens – viktiga indikatorer för hur konjunkturen utvecklas.

Baserat på svaren har Handelskammaren sammanställt en regional konjunkturbarometer. Syftet är att ge en enkel och tydlig överblick av hur det regionala näringslivet mår just nu. För mer detaljer finns rapporten som stöd. Tanken är att mätningarna som ligger till grund för konjunkturrapporten ska ske fortlöpande några gånger per år, för att ge Handelskammaren, våra medlemsföretag och dem vi samtalar med aktuell information.

*Maria Björk Hummelgren, näringspolitisk chef
Östsvenska Handelskammaren*

Om undersökningen

Handelskammarens enkät skickades till cirka 800 medlemsföretag i Östergötland, Sörmland och Gotland. Drygt 200 svar kom in, vilket ger en svarsfrekvens på cirka 25 procent. De svarande bolagen representerar en bredd av branscher och storlek i den östsvenska regionen.

Inledning

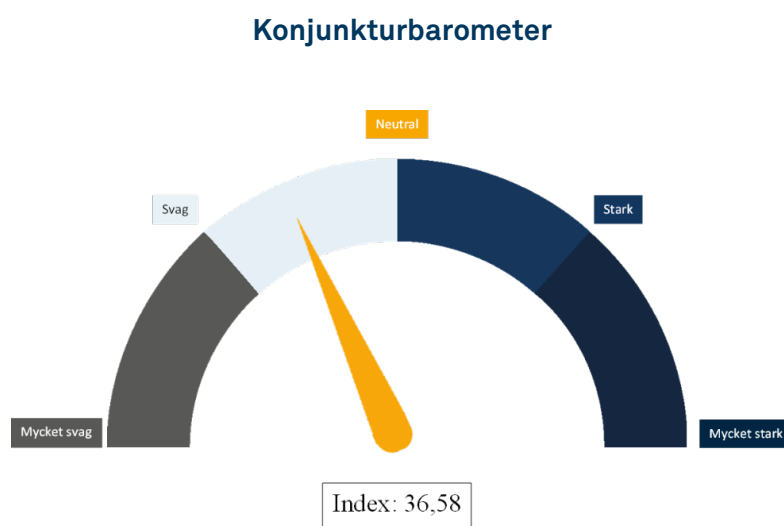
I början av 2020 svepte pandemin över världen med bland annat komponent- och råvarubrister som följd vilket påverkade handeln. Ett lågt, till och med minusränteläge, drev dock på konjunkturen och den ekonomiska kris som först befarades uteblev.

Nästan exakt två år efter att covid-19 etablerat sig i Europa, bröt kriget ut i och med Rysslands anfall mot Ukraina. Ett krig som fortfarande pågår, och som påverkar människors liv och vardag såväl direkt som indirekt. Livsmedel-, energi- och bränslepriserna har ökat lavinartat. En redan ansträngd elmarknad har utvecklats till ett mycket osäkert och allvarligt läge där det står smärtsamt klart, när den ryska naturgasen inte längre är ett giltigt alternativ, att Europas elproduktion eller överföringskapacitet inte räcker till.

Enligt banker och kreditinstitut står vi inför svalare ekonomiska tider, den stigande inflationen behöver kylas ner genom räntehöjningar och jämte de skenande energikostnader står det klart att viss försiktighet och återhållsamhet råder. För företagen får det konsekvenser både i ökade kostnader för räntor och råvaror, men också gentemot kunder och tänkta investeringar kan bli dyrare än planerat alternativt väntas med.

Konjunkturbarometern

Hur ser det då ut i den östsvenska regionen? Hur går det för företagen och hur tänker de inför framtiden? Utifrån svar från cirka 200 företag i Östergötland, Sörmland och Gotland har Handelskammaren sammanställt en konjunkturbarometer, som visar företagens uppskattning av trycket i den östsvenska ekonomin.

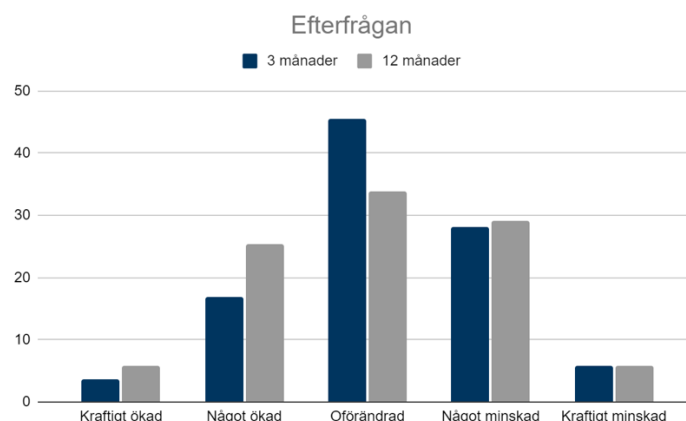

Konjunkturbarometern visar att den östsvenska konjunkturen för närvarande (de närmaste tre månaderna) är ganska svag. Barometern är uppbyggd av ett index 0 – 100 baserat på svaren i Handelskammarens enkät som drygt 200 företag besvarat. Frågorna handlar om hur företagets upplever efterfrågan på sina varor och tjänster, personalsituationen samt förväntningar den ekonomiska utvecklingen för såväl det egna bolaget som för regionen i stort. Svaren ger tydliga konjunkturindikationer och ger ett index på 36,58.

Efterfrågan

Bryter vi ner underlaget får vi mer detaljer kring hur de östsvenska företagen ser på rådande ekonomiska läge. Gällande efterfrågan av det egna företagets produkter eller tjänster, svarar nära hälften (46 procent) att de inte förväntar sig någon förändrad efterfrågan på 3 månaders sikt. 28 procent av de svarande företagen förväntar sig en minskad, och 6 procent en kraftigt minskad, efterfrågan. 20 procent förväntar sig en ökad eller till och med kraftigt ökad efterfrågan.

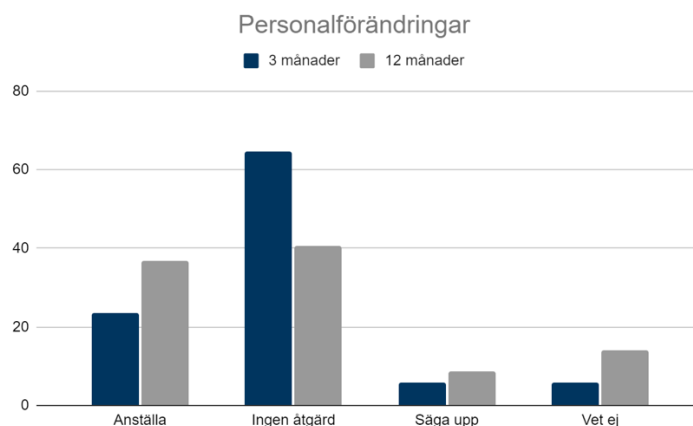
På lite längre sikt tror en dryg tredjedel av företagen på oförändrad efterfrågan, medan en knapp tredjedel tror på ökad och resterande tredjedel på minskad efterfrågan.

Personal

Varsel och uppsägningar är ett tecken på nedgång i konjunkturen, men något tydligt sådant ger inte de östsvenska företagen. Bara 6 procent av de svarande bolagen uppger att de behöver säga upp medarbetare under de närmaste tre månaderna. Det går att jämföra med att 24 procent, det vill säga fyra gånger så många, behöver anställa. Majoriteten av bolagen ser inga åtgärder på personalsidan den närmaste tiden.

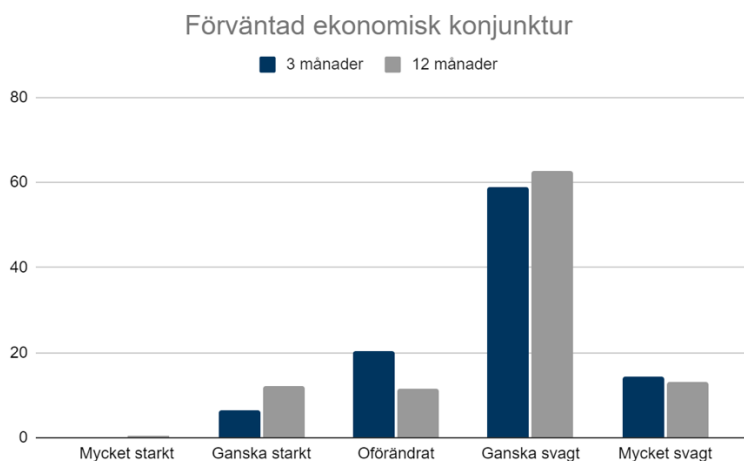
På ett års sikt behöver fler anställa, hela 37 procent av de svarande företagen uppger det medan 8,5 procent bedömer att de måste säga upp medarbetare. På lite sikt syns att osäkerheten ökar, 14 procent av de svarande anger att de inte vet hur det kommer att se ut på personalsidan.

Konjunkturutveckling

En stor majoritet, över 70 procent, av företagen som svarat på Handelskammarens enkät tror på en svag konjunkturutveckling kommande tremånadersperiod. 20 procent tror på en oförändrad utveckling och bara 7 procent tror på en ganska stark sådan.

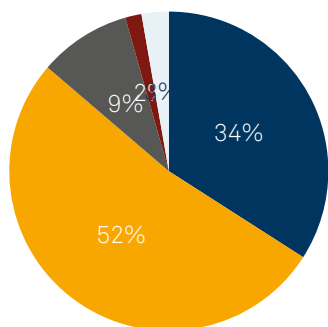
På 12 månaders sikt bedömer 75 procent att den ekonomiska utvecklingen blir svag, samtidigt som en del gör bedömningen att vindarna vänt – 13 procent tror på en ganska stark utveckling.

Tron på det egna företaget är stark, över hälften (52 procent) ser ganska positivt och en dryg tredjedel (34 procent) mycket positivt på det egna företags framtid.

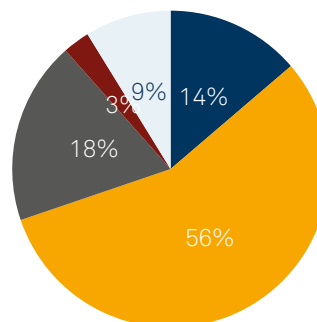
Även synen på regionens utveckling i stort är positiv, om än inte riktigt lika ljus. Drygt hälften (56 procent) ser ganska positivt och 14 procent mycket positivt på regionens framtid. Knappt 20 procent är ganska negativa.

Hur ser du på framtiden för ditt företag?

■ Mycket positivt ■ Ganska positivt ■ Ganska negativt
■ Mycket negativt ■ Vet ej

Hur ser du på framtiden för regionen i stort?

■ Mycket positivt ■ Ganska positivt ■ Ganska negativt
■ Mycket negativt ■ Vet ej

Skillnad branscher

Tittar vi lite närmare på hur företag i olika branscher ser på konjunkturen, tror majoriteten inom **bygg/transport** på oförändrad alternativt något minskad efterfrågan kommande tre månader och på tolv månaders sikt bedömer 65 procent av de svarande i den branschen att efterfrågan kommer minska. De tror även på en ganska svag konjunkturutveckling.

De flesta ser inte att de behöver göra någon åtgärd på personalsidan, men nio bolag uppger att de behöver säga upp medarbetare kommande år medan sex företag behöver anställa. En fjärdedel av de svarande bolagen i branschen ser ganska eller mycket negativt på framtiden både för egen del och för hela regionens utveckling.

Skulle bygg- och transportbranschen få avgöra konjunkturbarometern skulle trycket nästan vara nere på mycket svagt.

Den branschen med ljusast framtidsutsikter är enligt undersökningen **IT/teknik**. Hälften tror på oförändrad efterfrågan kommande tre månader, medan drygt 30 procent tror på något ökad. På tolv månaders sikt är siffrorna de omvända. Inget av de företagen uppger att de behöver säga upp medarbetare, men en stor majoritet behöver anställa.

Konjunkturen i stort bedömer de flesta som oförändrad eller ganska svag på kort sikt. På ett års sikt bedömer dock nära hälften att utvecklingen vänt uppåt. I stort sett samtliga i IT- och teknikbranschen som svarat på Handelskammarens enkät ser positivt på framtiden för sitt företag.

De största företagen

Elva av regionens största företag med över 500 anställda har svarat på enkäten. Bland dem bedömer två att efterfrågan på kort sikt kommer öka något, och två att den kommer minska. Majoriteten tror på en oförändrad efterfrågan eller orderingång. På lite längre sikt är enda skillnaden att ett bolag går från oförändrad till något minskad efterfrågan. Ett av de större uppger att de behöver säga upp medarbetare medan fem behöver anställa. Osäkerheten ökar dock vid bedömning på 12 månaders sikt.

Gällande den allmänna ekonomiska konjunkturen är de stora bolagen ganska pessimistiska, tio av elva bolag tror att den går svagt eller mycket svagt kommande år. Lika många ser dock ganska eller mycket positivt på företagets framtid. För regionens utveckling i stort är åtta positiva och tre lite mer negativa.

Slutsatser

Trots mörka moln på himlen så ser de flesta östsvenska företag ganska ljust på framtiden. Många bedömer att konjunkturen kommer att vika neråt och efterfrågan sjunka under den närmaste tiden. Tron på den egna verksamheten är generellt sett stark och många företag bedömer att de behöver nyanställa, få tror tvärtom att de behöver säga upp medarbetare vilket är mycket positivt.

Det går att se en del skillnader mellan branscher, men i stort sett råder en ganska likartad syn på det ekonomiska läget i vår region. Och tron på dess utveckling är relativt sett ganska positiv. IT- och teknikbranschen ser mest ljust på framtiden medan bygg- och transport ser mörkast på kommande år även om läget är långt ifrån nattsvart.

Barometern pekar mot en ganska svag konjunktur. Bilden av nuläge och framtid som Östsvenska Handelskammarens företag målar är inte riktigt i lika mörka färger som en del andra intresseorganisationer ger och som får utrymme i media. Oro finns bland företagen, för stigande kostnader, elbrist och försiktighet bland investerare och offentliga beställare.

De flesta företag i Handelskammarens undersökning bedömer att vi går mot kärvare tider, men barometern är inte ner i botten. Vårt att komma ihåg är också att vi går från ett rejält högtryck, så relativt sett kommer kommande årets nedgång att bli kännbar. Men företagens bild av sina verksamheter och regionen i stort är ändå något ljusare än intrycket ibland kan ge sken av.